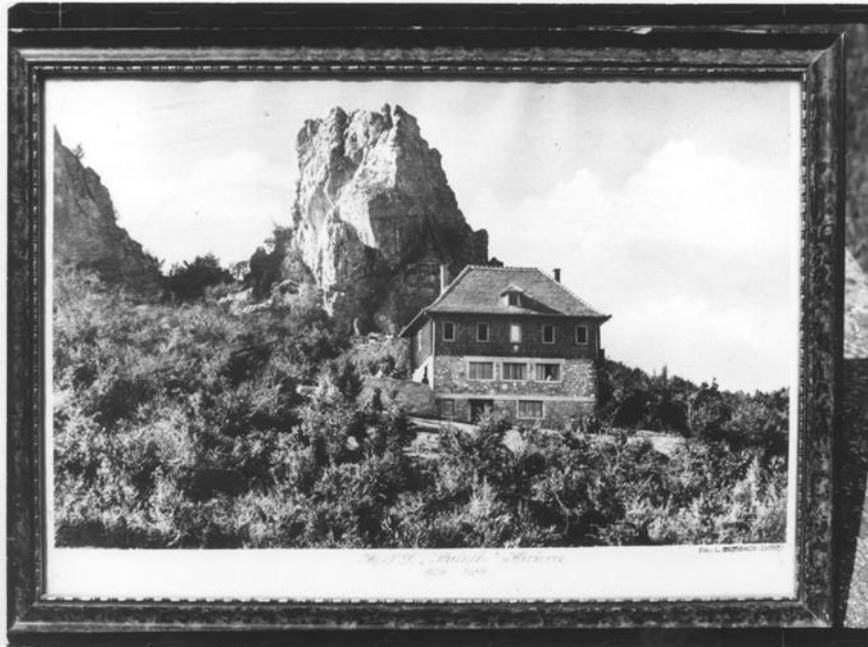


PLANINARSKI DOM NA KALNIKU

VELIKI KALNIK, planinarski dom arh. S. Planića



VELIKI KALNIK, planinarski dom arh. S. Planića i vlastelinski grad u p



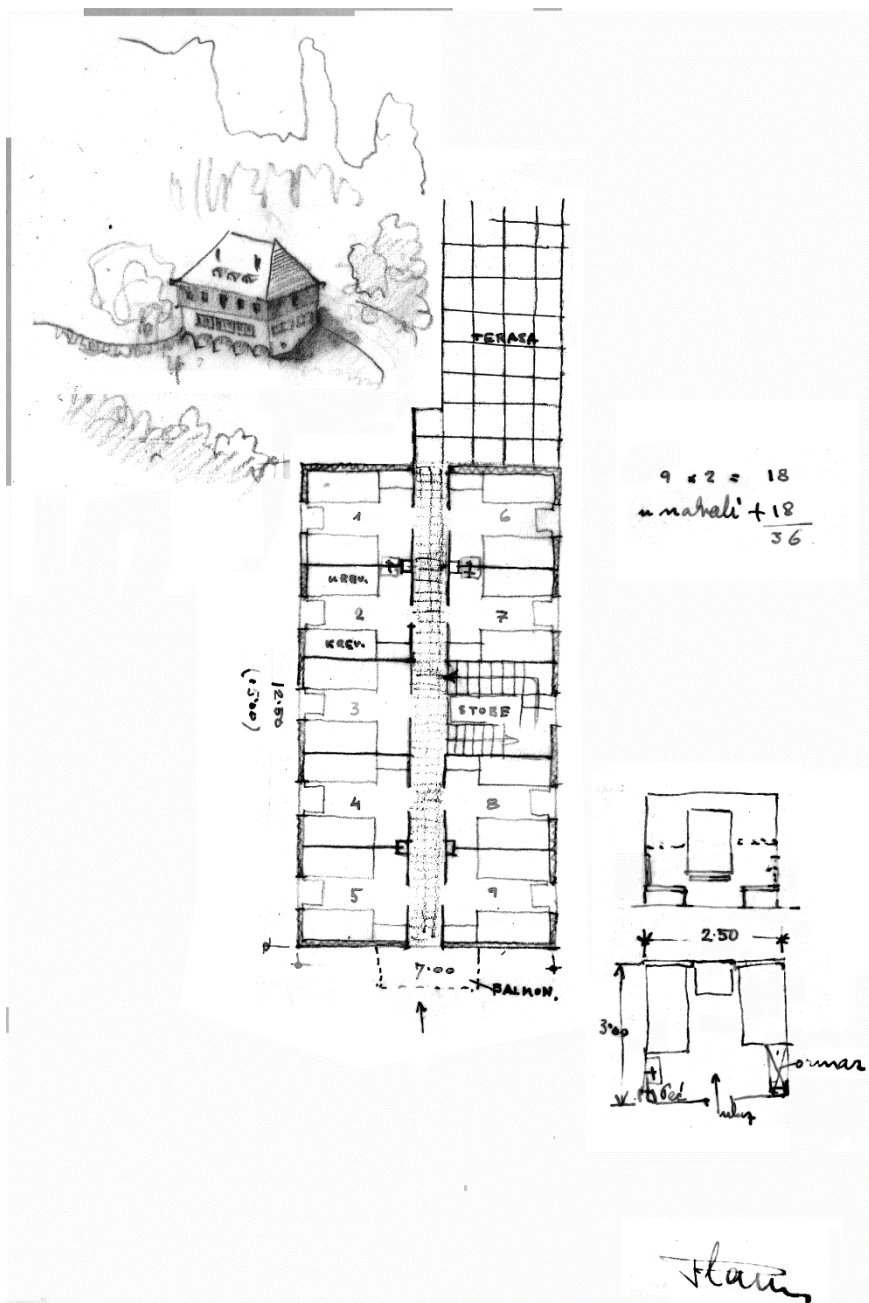
Prvi pisani zapis o ideji za gradnji doma nalazimo u Hrvatskom planinaru od rujna 1932. godine. U vijestima se ističe da je podružnica Kalnik javila da se već dulje vrijeme bave mišlju o izgradnji planinarske kuće na Kalniku. U lipnju 1931. započeli su pregovori članova HPD-ove podružnice Kalnik« o kupnji zemljišta pokraj staroga grada Velikoga Kalnika. Izgradnji doma uvelike je pridonio poznati, planinarski radnik dr. Ivo Lipovšćak, koji je 1931. bio kotarski predstojnik u Križevcima i glavni inicijator gradnje. Međutim, ideju nije bilo moguće ostvarili bez financijskih sredstava. Zahvaljujući Križevčaninu dr. Lavoslavu Hanžeku, koji je bio ministar za fizički odgoj u vladi staro Jugoslavije, pribavljeno je 70.000 dinara kao početni kapital za gradnju. Potaknuti prikupljenom svotom novca, članovi društva postali su još aktivniji u želji da se izgradi dom te su podignuli zajam i na druge načine prikupili ostatak potrebnih sredstava. Kad su raspolagali novčanim iznosom od 126.000 dinara, gradnja doma mogla je početi. Lokaciju za dom odabrao je posebno sastavljen građevinski odbor, koji se sastao na Kalniku 17. lipnja 1934. Sastanku je nazočio i poznati arhitekt Stjepan Planić iz Zagreba. On je izradio nacrt doma i prema njegovom je projektu dom i izgrađen.¹

Odbor je pristupio izradi elaborata, koji se ima predložiti glavnoj skupštini ujedno sastaviti troškovnik.² Ova vijest je ponovljena i u slijedećem broju Hrvatskog planinara.³ Kamen temeljac postavljen je 6. listopada 1934.

¹ Hrvoje Miško, „80 godina planinarskog doma na Kalniku“ *Hrvatski planinar*, 107(2015) br. 12, str. 530.

² „Snuje se gradnja planinarske kuće na Kalniku“, *Hrvatski planinar*, 34(1932) br. 9, str. 285.

³ „Snuju se četiri nove planinarske kuće“ *Hrvatski planinar*, 34(1932) br. 9, str. 285.



Slika X Arhiv Planić u pohrani u Institutu za povijest umjetnosti(vlasništvo obitelji Lončarić) PD Kalnik IPU-JZ-80

Pripremi za izgradnju doma su se intenzivirale što se vidi iz prepiske između glavnog arhitekta Stjepana Planića i Planinarskog društva Kalnik. Proslava polaganja i posvete kamena temeljca održana je 6. i 7. X. 1934. Proslavljena desetgodišnjice postojanja podružnice »Kalnik“ i 60. godišnjice rada HPD-ove središnjice u Zagrebu, to jest 60. obljetnice prve planinarske organizacije u Hrvatskoj.⁴

Prvi dan je bilo predviđeno predavanje i prikazivanje filma, a drugi dan izlet na Kalnik, misa na Kalniku te polaganje kamena temeljca. Predavanje je održao dr. Ante Cividini. Pojavio se također problem prijenosa zemljišta. Naime, zemljište je moralo biti preneseno na Središnjicu

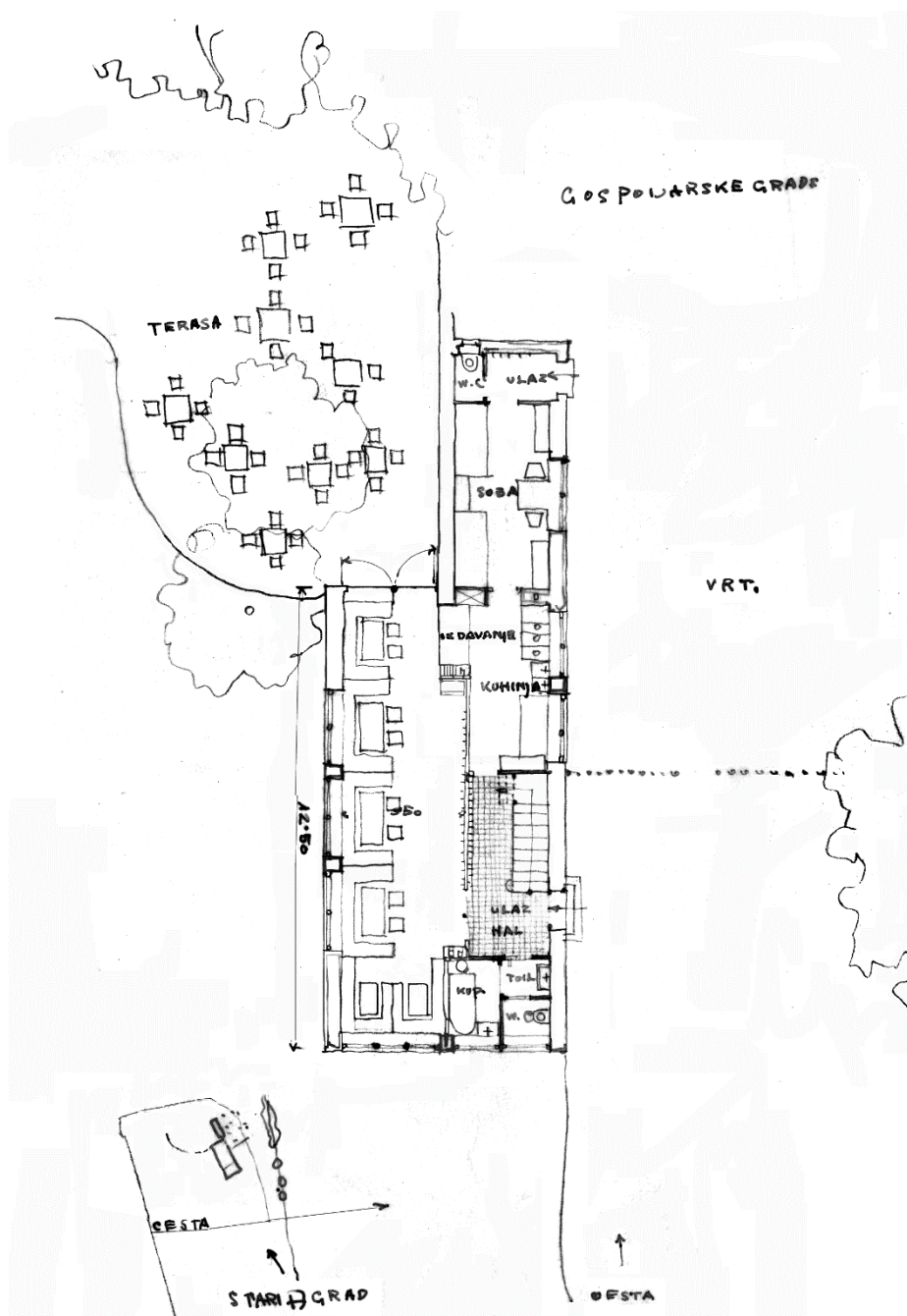
⁴ Hrvoje Miško, „80 godina planinarskog doma na Kalniku“ *Hrvatski planinar*, 107(2015) br. 12, str. 530.

u Zagrebu jer Podružnica za to nije imala ovlasti, iako Središnjica nije dala nikakva sredstva, pošto su oni istovremeno gradili Tomislavov dom na Sljemenu.⁵

U *Jutarnjem listu* je 934. godine objavljena je vijest da se započelo s gradnjom Planinarskog doma na Kalniku. Iz izvještaja se vidi da je zemljište gruntovno preneseno, da su zemljani radovi započeli te da se radi prema nacrtima arh. Planica iz Zagreba. Središnjica u Zagrebu nije se previše zauzela za rješavanje pitanja otkupa zemljišta od Fodrocija. No ministar za fizičko vaspitanje, Lavoslav Hnažek, postao je član Podružnice Kalnik te je dodijelio sredstva za otkup zemljišta. Podružnica moli za pomoć Središnjicu oko otkupa Starog grada i pomoć oko izgradnje doma. Zalagala se za što bolju uspostavu željezničke veze između Zagreba i Križevaca, kako bi članovi mogli ići na izlet. Podružnicu je imala 40 članova. Pristupili su joj ugledni građani Branimir Detoni i Vlatko Hirschel. Godišnja skupština održana je 23. V. 1934. Sastav uprave nije se promijenio. Najvažnija rasprava vodila se oko izgradnje doma na Kalniku. Formiran je odbor u koji su ušli: Zdenko Hirschel, Roberl Pscerhof, Zvonko Somek, Ivo Pomper, Branimir Detoni.⁶

⁵ Arhiva društva u Samoborskom muzeju

⁶ Arhiva društva u Samoborskom muzeju



Slika X Arhiv Planinić u pohrani u Institutu za povijest umjetnosti (vlasništvo obitelji Lončarić) PD Kalnik IPU-JZ-80

Pregovori s Fodrocijem oko otkupa zemljišta su na kraju propali, te je zemljište od jedne rali kupljeno od općine Kalnik. Dom će se graditi u ⁷kamenu. Prijenos zemljišta obaviti će dr. Pomper. Najzaslužniji za gradnju doma je Lavoslav Hanžek koji je osigurao novac.⁸ Podružnica je proslavila desetu godišnjicu postojanja.

⁷ Arhiva društva u Samoborskom muzeju.

⁸ Lavoslav Hanžek (Zagreb, 7. II. 1884 — Stara Gradiška, 20. VI. 1942). U Zagrebu završio klasičnu gimnaziju 1903. i studij filozofije i prava s doktoratom 1912. Potom kratko radio u Bjelovaru i 1914. otvorio odvjetničku pisarnicu u Križevcima, gdje je bio predsjednik kotarske organizacije Hrvatsko-srpske koalicije. Kao član Starčevićeve stranke prava 1. III. 1919. ušao u Privremeno narodno predstavništvo Kraljevine SHS (PNP) u kojem

Slijedeću obavijest imamo kada je već do bio izgrađen pa ju prenosimo u cijelosti: *Uspjela je namisao križevačke podružnice da sagradi planinarski dom na Kalniku. Prvobitna namjera da sagradi dom pod starim gradom Kalnikom nije uspjela, jer nije došlo do sporazuma sa vlasnicima obitelji Fodroci. Obilnom Ministarstva za fizički odgoj i dobrovoljnim priložima mještana započeli su se graditi temelji novog doma na kupljenom zemljištu Zemljišne zajednice 23. VI. 1935. obavljeno je otvorenje doma, i ako još nije sve dogotovljeno. Nacrt kuće izradio je zagrebački arhitekt g. Planić. U prizemlju je smještena blagavaona, kuhinja i stan obskrbnika; u gornjim prostorijama nalazi se 5 soba po dva kreveta i 2 sobe sa zajednički ležajima. Izgradnjom ovog doma može se ponositi križevačka podružnica.*⁹

Dakle možemo konstatirati Planinarski dom Kalnik svečano je otvoren 23. lipnja 1935. Okupilo se 200 planinara iz raznih krajeva Hrvatske. Pri izgradnji doma naročito su se zalagali predsjednik Josip Heršak, dr. Fran Praunsperger, dr. Ivo Pomper, Ivo Hitrec i drugi.

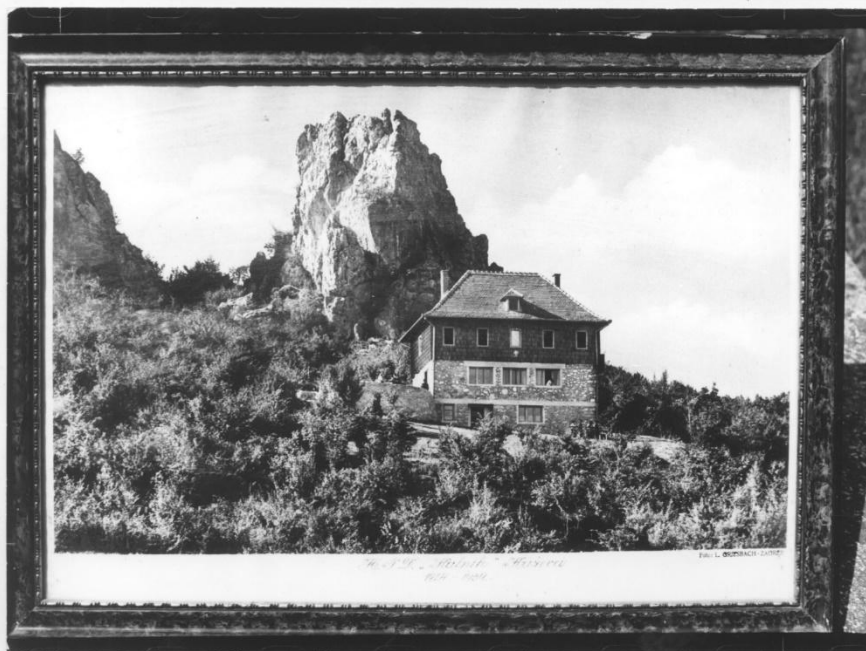
Bilo je mnogo uzvanika iz Zagreba o čemu vidi više u odlomku o Planinarskom domu. Otvorenje doma bio je tada velik događaj, važan za razvoj cijeloga potkalničkoga kraja. Seljaci iz okolnih sela prodavali su u domu svoje poljoprivredne proizvode, za potrebe opskrbe doma i brojnih planinara. Prema podacima iz knjige posjetitelja, dom su 1935. posjetila 722 planinara, 1938. njih 1702, a 1939. čak 2178.¹⁰

je ona činila jezgru hrvatski orijentirane skupine Narodnoga kluba. Sudjelovao u stvaranju kasnije zajedničke stranke Hrvatske zajednice (17. VII. 1919). U PNP je bio član Agrarnog odbora i komisije za istraživanje nemira u Hrvatskoj 12. X. 1920. U vladi Stojana Protića 1920. imenovan je ministrom agrarne reforme, ali je smijenjen prije preuzimanja dužnosti zbog govora u republikanskom duhu održanog u Ivanjskoj. Na izborima za Ustavotvornu skupštinu 28. XI. 1920. nositelj liste Hrvatske zajednice za Bjelovarsko-križevačku županiju, a 1921–24. gradonačelnik Križevaca. U to vrijeme otvorene su preparandija i gimnazija (ukinute 1929). Nakon Radićeva priznanja Vidovdanskog ustava 1925. bio u skupini nezadovoljnika koji su izišli iz Hrvatske zajednice i osnovali Hrvatsku federalističku seljačku stranku. Kao njezin član bio je 1927–28. zastupnik u skupštini Zagrebačke oblasti. U političkom životu Kraljevine SHS prvotno zastupa ideje federalističkoga državnog uređenja te oštro osuđuje Pribićevićev unitarizam i nasilne metode centralizacije (batinanje, nasilje kod žigosanja stoke, zlorabu zakona o premjesticnosti općinskih činovnika u političke svrhe), ali ne dovodi u pitanje ujedinjenje u Jugoslaviju. U više je navrata istupao protiv »tobožnje ideje narodnog jedinstva« iza koje se krije srpska hegemonija. Nakon uvođenja šestosiječanjske diktature 1929. učinio je potpuni politički preokret postavši jedan od njezinih najistaknutijih zagovornika u Hrvatskoj, zastupajući ideju jugoslavenstva i unitarističke države. U poklonstvenoj deputaciji kralju Aleksandru u Beogradu (16–17. XII. 1929) kao podnačelnik Križevaca održao je pozdravni govor u kojem je veličao kraljevu ulogu u zaustavljanju »bratoubilačkog boja«. Potom se priključio Jugoslavenskoj radikalnoj seljačkoj demokraciji (poslije Jugoslavenska nacionalna stranka, JNS) i bio njezin predsjednik za križevački kotar. Godine 1931–35. zastupnik u Narodnoj skupštini, član GO JNS. Bio je ministar tjelesnog odgoja u vladama Milana Sršića 1932–34. i Nikole Uzunovića 1934. Izdao je zakon kojim se šport reorganizira u duhu onodobnih totalitarnih sustava s primarnim ciljem jačanja stege i učenja podvrgavanju autoritetu. Ta ideja izazvala je pozornost na interparlamentarnoj konferenciji u Istanbulu 27. IX. 1934; njegove izjave i govori publicirani su u listovima *Gasilec* (Ljubljana 1933), *Krajinske novosti* (Negotin 1933), *Olimpijski sport* (1935). Zaslužan je za izgradnju Planinarskog doma na Kalniku 1934, a bio je jedan od inicijatora podizanja skijaške skakaonice na Planici. Zakonom o vatrogastvu od 15. VII. 1933. uzdignuo je vatrogasna društva s razine privatnih na ona od društvenog značaja, čime im je djelomice osigurao državna sredstva i uklopio ih u centraliziranu mrežu Vatrogasnog saveza sa središtem u Beogradu. U dijelu je JNS koji je i nakon odlaska s vlasti zagovarao nepomirljivi unitarizam i osuđivao sporazum oporbenih stranaka 1937. Prije skupštinskih izbora u prosincu 1938. bio je među pregovaračima JNS koji su sklopili sporazum s Milanom Stojadinovićem. Kao kandidat Jugoslovenske grupe na Stojadinovićevoj listi izabran je za narodnog zastupnika kotara Prelog, iako je Mačekova lista dobila 92% glasova. Uhićen 27. IV. 1941. i zatvoren u logoru Danica u Koprivnici. Poslije je prebačen u Jadovno, Jastrebarsko, ponovno u Danicu i na kraju u Staru Gradišku, gdje je umro od dizenterije.

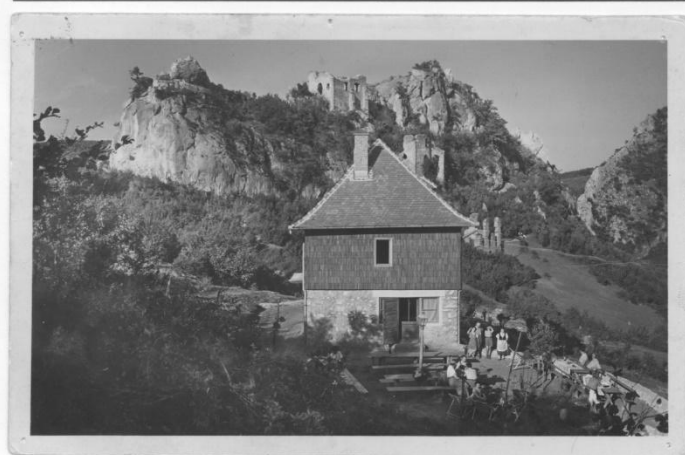
⁹ „Planinarska kuća na Kalniku“, *Hrvatski planinar*, 38(1936) br. 4, str. 124.

¹⁰ Hrvoje Miško, „80 godina planinarskog doma na Kalniku“ *Hrvatski planinar*, 107(2015) br. 12, str. 530-531.

VELIKI KALNIK, planinarski dom arh. S. Planića



VELIKI KALNIK, planinarski dom arh. S. Planića i vlastelinski grad u p



Slika X Arhiv Planinić u pohrani u Institutu za povijest umjetnosti(vlasništvo obitelji Lončarić) PD Kalnik IPU-JZ-80



Novi planinarski dom na Kalniku

Planinarska kuća na Kremžarjevom vrhu u Sloveniji

Na Kalniku kraj Križevaca počeo se ljetos graditi novi planinarski dom križevačke podružnice Hrvatskog Planinarskog Društva. Izgradnjom tog doma išlo se za tim, da se omiljelo izletišta učini još pristupačnijim prijateljima planinarenja i zimskoga sporta. Križevački planinari su ove godine slavili svoju desetgodišnjicu i ostvarili naum, da na Kalniku izgrade planinarski dom. Doprinosom ministarstva fizičkog odgoja, imovinom samog društva te prilozima građanstva i prijatelja planinarstva, društvo je sakupilo sredstva za gradnju. Na vrlo lijepom mjestu, lijevo od staroga grada, izgrađen je dom. Dne 7. X. o. g. kad je gradnja doprla do prvoga kata, obavljena je svečana posveta temeljnog kamena uz veliko učestvovanje planinara i naroda. Sada se već dom nalazi pod krovom. Gradjevina doma je lijepa i projekt arh. Planića iz Zagreba je potpuno uspio. Dom imade suteran, prizemlje i prvi kat. Donje prostorije su izgrađene od kamena, a prvi kat od drvene gradje. Unutrašnji uređaj doma bit će potpuno završen do proljeća 1935. godine.

Svršetak na str. 490

NOVI PLANINARSKI DOMOVI

Svršetak sa str. 486.

Kako bi se pak prijateljima zimskoga sporta omogućilo, da već zimom nadju na Kalniku toplo sklonište, to se u domu uređuje blagovaona, kuhinja i nusprostorije, pa će dom već ove zime moći primiti pod svoj krov prve goste. mtr.

Svijet iz 1934. (br. 24.) u kojem se na 486 i 490 str.

Godine 1937. dom je raspolagao s pet dvokrevetnih soba i skupnom spavaonicom. Bio je opskrbljen cijele godine.

Sljedeće, 1938. godine sagrađena je cesta od sela Kalnika do planinarskog doma. a 1939. izgrađen je vodovod te je od seljaka kupljeno dodatnih sedam jutara zemlje oko doma. To je omogućilo uređenje njegova okoliša te je iste godine započelo pošumljavanje prostora uz dom.

Dom je do Drugoga svjetskog rata radio vrlo uspješno. U studenome 1942. dom su po nalogu ustaškog pukovnika Jure Francetića zauzeli ustaše izbacivši iz njega opskrbnikovu suprugu s dvoje djece. Opskrbnik Ivan Pavišić, kao pristaša partizana, već je prije završio u zatvoru. Ustaše su opustošili dom, iznijeli veći dio inventara i predali ga ustaškom logoru. Tijekom rata dom i okolica bili su poprištem žestokih borbi. Dom je tada uništen.

Dana 26. studenoga 1943. Hrvatsko planinarsko društvo moli Podružnicu da podnese izvještaj o šteti koji nastao upadom partizana i ponovnim zauzimanjem Doma od strane ustaša. Prema već ranije podnijetom izvještaju ovako je opisano stanje. Prema naredbi pukovnika Jura Francetića Planinarski dom je ispražnjen i stvari su predane ustaškom logoru u Križevcima. U Domu je ostalo posuđe, veliki ormar u sali nešto stolaca i u sobama umivaonici. Prema kazivanju seljaka i opskrbnice ovako se odvijao taj događaj. došao je jedan manji partizanski odred od 25 ljudi oko deset sati u nedjelju(?). U Domu su ostala samo šestorica. Oni su skinuli sliku Ante Pavelića. Iz ormara Prve pomoći su uzeli lijekove. Pošto im se približavala Crna legija oni stvari natovarili na kola i brzo otišli. Opskrbnica je brzo brisala zidove jer su partizani nacrtali njihova obilježja. Nakon toga je došlo do pucnjave, a oko 3 sata partizani su otišli u kalničku goru. Kad su ustaše stigle u Dom on je bio zatvoren ali su oni razvalili prozor i otvorili vrata. Preko noći legija je sa Francetićem ostala u Domu. Oko devet sati ujutro seoski starješina je dobio nalog da skupi mlijeko za legionar, a potom je kao što sam gore naveo dom ispražnjen. Prilikom boravka pripadnika ustaške legije u Domu oni su popili pojeli sve što bilo u Domu. Također su učinili veliku štetu. Nestalo je 2 jastuka, 11 stolnjaka, 11 ručnika, . opskrbnici su uzeli 1. pulover, 2 vestu, 3 gaće, 6 ženskih košulja. Osim toga nestalo je 26 lica 10 žlica za kavu. Uzeto je i 106 komada razglednica.

Prema dopisu od 31. prosinca imamo samo podatak da je NDH-a 1943. godine odobrila dio sredstava za uređenje puta do Planinarskog doma. Sredstva je trebao podići Ivo Pomper. no ne znamo je to i uspio učiniti.¹¹

Poslani su podaci zemljištu Hrvatskom planinarskom savezu. Planinarski dom je ispražnjen po naređenju ustaških vlasti, a stvari su u Križevcima predane ustaškom Logoru. Uskoro su u njega uspjeli, na kratko, ući partizani. No partizane je pak potjerala crna legija Jure Francetića koja je dodatno uništila dom.¹²

Odmah nakon rata javljaju se želje i planovi za ponovno osposobljavanje doma pa je 1947. započela radna akcija kojoj je bio cilj njegovo uređenje i obnova. Radove je započelo tadašnje Fiskulturno društvo iz Križevaca, u okviru kojega je djelovala planinarska sekcija. Kad je 1948. omogućeno ponovno osnivanje planinarskih društava, formiran je PD »Kalnik«, koji je odmah preuzeo radove. Posebne zasluge za obnovu doma u to vrijeme imaju Branko Jagar. Željko Krzek. Drago Volf, Drago Zajc te predstavnici vlasti i nekih organizacija. U razdoblju od 1948. do 1950. domom je upravljalo trgovačko poduzeće »Vratno«, a od 1950. dom je ponovno pod upravom PD-a -Kalnik« iz Križevaca.¹³

Godišnja skupština Planinarskog društva Kalnik održana je 26. siječnja 1950. Donijeta je odluka da Planinarsko društvo Kalnik preuzme Planinarski dom na Kalniku koji je pripadao Kotarskom trgovačkom društvu Vratno.¹⁴ Društvo je u veljači preuzelo Planinarski dom na Kalniku. Uređena je kupaona, popravljen dio vodovoda, dio krova, načinjena su dvojna nova vanjska vrata. Bilo je problema u opskrbi Doma. U Domu su zaposleni opskrbnik Kolšek Dragutin i kuharica Kontin Nada. Smatra se da bi Društvo trebalo dobit svoju prostoriju, te da bi trebalo prirediti zabavu Društva i urediti okoliš Doma. Društvo je primilo od HPS planinarku odjeću i obuću te ostalih planinarskih rekvizita.¹⁵

Iz 1950. godine imao i opis Doma. *Planinarski dom na Kalniku nalazi se na veoma slikovitom položaju pod stijenama vrha planine. a od Križevaca udaljen je oko 14 km. Dom ima 5 manjih soba po 2 kreveta i dvije veće sobe sa skupnim ležajevima, zatim blagovaonicu, kuhinju i nusprostorije. Opskrbljen je kroz cijelu godinu i ima vlastitu električnu rasvjetu.*¹⁶

¹¹ Arhiva društva u Samoborskom muzeju. sig. 640.

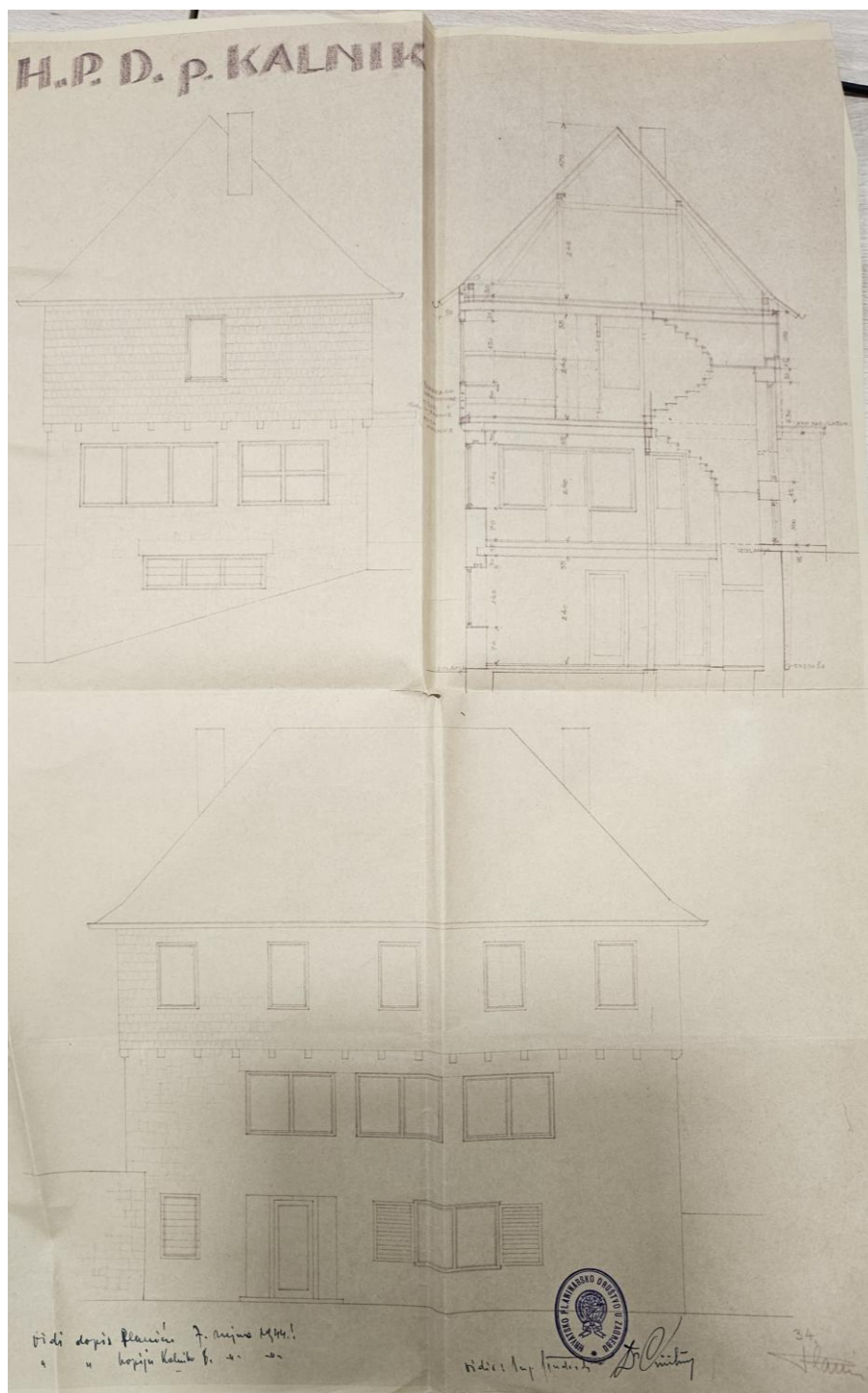
¹² Arhiva društva u Samoborskom muzeju. sig. 640.

¹³ Hrvoje Miško, „80 godina planinarskog doma na Kalniku“ *Hrvatski planinar*, 107(2015) br. 12, str. 531.

¹⁴ Arhiva društva u Samoborskom muzeju. sig. 640.

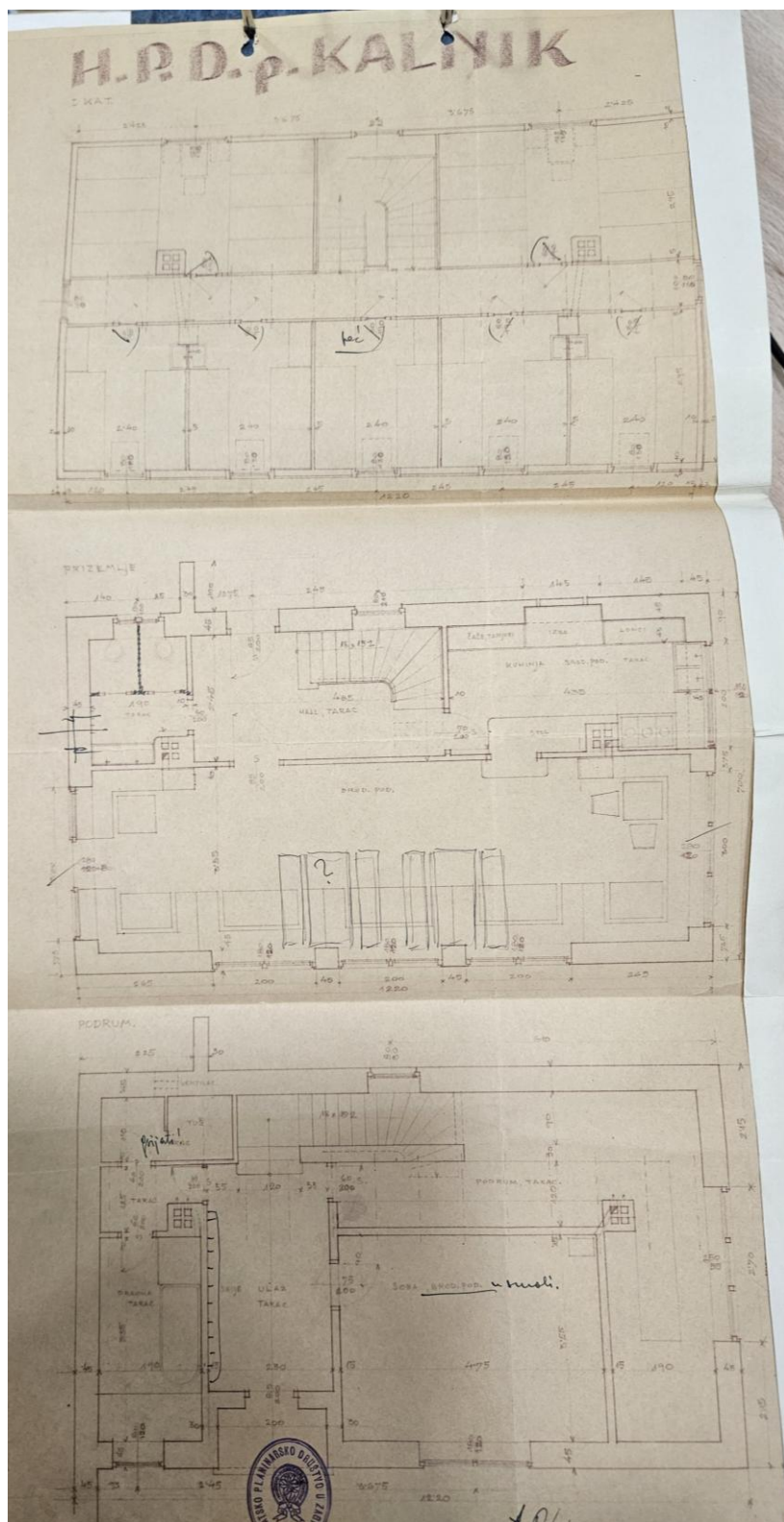
¹⁵ Arhiva društva u Samoborskom muzeju. sig. 640.

¹⁶ „Križevci“ *Naše Planine* 2(1950) br. 5. str. 165.



Slika x Nacrt arhitekta Palnića¹⁷

¹⁷ Arhiva Hrvatskog Planinarskog saveza, signatura ARHKOMOBJEK, kutija 456.



Slika x Nacrt arhitekta Palnića¹⁸

Ponovno proširenje doma dogovoreno je 1957. godine o čemu nas izvještavaju *Naše planine*.

¹⁸ Arhiva Hrvatskog Planinarskog saveza, signatura ARHKOMOBJEK, kutija 456.

U subotu, 2. XI. 1957. planinari Križevaca održali su masovni sastanak. da se dogovore o daljnjem radu na proširenju doma na Kalniku. Uz stari planinarski dom nalazi se već novo krilo doma pod krovom. Taj dio predstavlja masivnu gradnju sa solidno Građenom izolacijom, a starom zgradom čini skladnu cjelinu pogotovo i zato što je nadzorni inženjer pazio, da krov novog krila bude u istom stilu kao i onaj stare zgrade. Poznalo naime da dom na Kalniku ima lijepi stil krovišta. Projektant je opet bio Stjepan Palnić.

Novim krilom dom na Kalniku će dobiti: znatno na kapacitetu, koji je ovoj kući nužno potreban, jer je posjet planinara i izletnika ovdje veoma jak.

Nedavno su sela u podnožju Kalnika elektrificirana, pa je dom dobio električno svjetlo. Do potpunog dovršenja bit će potrebna još znatna sredstva, jer dom treba opremiti namještajem.



Slika x Planinarski dom 1957. godine

VELIKI KALNIK, planinarski dom s dogradnjom, arh. S. Planić



VELIKI KALNIK, planinarski dom sa dogradnjom, arh. S. Planić



Slika X Arhiv Planinić u pohrani u Institutu za povijest umjetnosti(vlasništvo obitelji Lončarić) PD Kalnik IPU-JZ-80

Mjesna narodna vlast pomogla je društvu materijalnim sredstvima, a sindikati polažu mnogo važnosti ovom ugodnom domu odmora radnih ljudi.

U planinarskom društvu »Kalnik vlada veliki elan oko izgradnje i dovršenja ovog objekta. a najviše je zagrijan i okupiran time predsjednik društva, čijom je zaslugom uglavnom i došlo do ovih velikih radova.¹⁹

Narodni odbor općine Križevci donio je 21. travnja 1960. odluku o osnivanju u ugostiteljskog poduzeća Gradski podrum u koji bi Planinarski dom na Kalniku ušao kao ugostiteljski objekt. Naravno ovom se suprotstavio Planinarski savez Hrvatske.²⁰

Godine 1962. sagrađena je cisterna za vodu i u dom uvedena pitka voda, a 1970. uvedeno je centralno grijanje. Tijekom godina dom je postao popularno planinarsko okupljalište. U njemu su održani brojni sletovi i tečajevi, uglavnom u organizaciji PD-a -Kalnik«.²¹

Članovi Izvršnog odbora PSH obišli su 26. V. 1963. Planinarski dom na Kalniku i utvrdili slijedeće. Da je PD Kalnik dao u zakup (najam) Dom na Kalniku Poljoprivrednoj zadruzi na Kalniku. Zadruga priznaje planinarima popust za noćenje. Društvo plaća osiguranje, ali se nema pravo miješati u poslovanje Doma. Zadruga održava postojeći inventar i opremu.²²

Prema podacima od 7. svibnja 1968. Planinarski dom na Kalniku je stalno otvoren ima 26 kreveta i jednu skupnu sobu. Dom je dat u zakup Poljoprivrednoj zadruzi Kalnik.²³

Planinarski dom se i dalje uređuje, izgrađuje se cisterna velikog kapaciteta, a u Domu se rekonstruira vodovodna mreža, kupljeno je 70 stolica i 10 stolova. Valja spomenuti da je jedna ekipa od tri člana sudjelovala na pet natjecanja u orijentacijskom trčanju. Krajem godine bilo je učlanjeno ukupni 251 član.²⁴

Znamo iz zapisa da se je Dom do 1972. dobro održava i ima kapacitet od 65 ležaja, dijelom raspoređenih u prostor s ležajevima za grupe, a dijelom u zasebnim sobama po dva ležaja. Dom se nalazi na visini od 500 metara nad morem i pristup mu je lagan, može se do njega doći i autom tako da vikendom privlači ne samo planinare nego i izletnike iz obližnjih krajeva.²⁵

Godine 1984. poslani su HPS-u podaci i Planinarskom domu na Kalniku. Tako saznajemo da je Dom građen i preuređivan. 1934, 1947, 1958, 1966 i 1980.. Da se nalazi na katastrskoj čestici 229/14 pašnjak u Belki pov. 1 jutro upisano u.z.k.ul.1487 k.o. Znamo da je ukupna površina objekta 566 m² da ima ukupno 42 ležaja. Da ima centralno grijanje na propan-butan, da je otvoren svaki dan od 10 do 22 sata, Nosioc ugostiteljske djelatnosti je Kiževčanka iz Križevaca.²⁶

Veća obnova doma Izvedena je 2009., kad je PD »Kalnik« raskinuo dugogodišnji zakup sa zakupoprincem koji nije ništa ulagao u dom. Nakon provedenog natječaja izabran je novi

¹⁹ „Proširenje planinarskog doma na Kalniku“ *Naše Planine*, 10(1958) br. 1. str. 61-62.

²⁰ Arhiva Hrvatskog Planinarskog saveza, signatura ARHDRURAZNA, kutija 100.

²¹ Hrvoje Miško, „80 godina planinarskog doma na Kalniku“ *Hrvatski planinar*, 107(2015) br. 12, str. 531.

²² Arhiva Hrvatskog Planinarskog saveza, signatura ARHDRURAZNA, kutija 100.

²³ Arhiva Hrvatskog Planinarskog saveza, kutija 100.

²⁴ Arhiva Hrvatskog Planinarskog saveza, signatura ARHDRURAZNA, kutija 100

²⁵ Ivan Peklić, „Planinarsko društvo Kalnik“ *Cris, Časopis Povijesnog društva Križevci* 6(2004) br. 1. str. 107.

²⁶ Arhiva Hrvatskog Planinarskog saveza kutija 100.

zakupoprimac, koji je 1. rujna 2009. započeo s temeljitom obnovom te je dom konačno 23. lipnja 2010. na godišnjicu svoga prvog otvorenja, ponovno otvoren te je zasjao u novom sjaju.

Da je počela obnova doma izvijestio je Hrvoje Miško. Naveo je da 1. rujna 2009. izvršena primopredaja i da je novi zakupac tvrtka Ugostiteljstvo Prigorje. Miško je naveo da u novom ugovoru se inzistira da zakupac omogući mogućnost noćenja u domu što do sada nije bio slučaj. Također je obaveza zakupnika da osigura najmanje tri gotova jela po popularnim cijenama kako bi objekt imao obilježje planinarskog doma.²⁷

Planinarski dom na Kalniku obnovljen je 2010. godine. Otvorenje je bilo 26. lipnja 2010. Otvorenju su prisustvovali župan Darko Koren, gradonačelnik Branko Hrg, načelnik općine Kalnik, predstavnik tvrtke Ugostiteljstvo Prigorje. Dom je svečano otvorio predsjednik PD Kalnika Ivica Rogina o tijeku obnove govorio je predsjednik Gospodarske sekcije PD Kalnik Rudolf Kahlina. U Domu se sada može ugostiti 90 planinara i ima 45 mjesta za noćenje. Uređen je okoliš doma, terase i prilazna cesta.²⁸ S ponosom možemo reći da je Planinarski dom Kalnik danas jedan od najljepših u Hrvatskoj.

80 GODINA PLANINARSKOG DOMA KALNIK

23. 6. 1935. - 23. 6. 2015.

Planinarski dom Kalnik smješten je na planini Kalnik, u njenom središnjem dijelu na visini od 480 metara. Do njega vodi asfaltirana cesta od sela Kalnik, koje je dobro povezano asfaltiranim prometnicama s Križevcima, Zagrebom, Varaždinom i Koprivnicom.

U blizini planinarskog doma je stari grad Veliki Kalnik, te od njega vode mnoge planinarske staze i putevi, a u okolici je uređeno stotinu penjačkih smjerova.



U domu je restoran i 36 ležajeva. Do planinarskog doma se može doći automobilom, autobusom i pješice.

Godine 1931. u Križevcima dr. Ivo Lipovičak kao kotarski predstojnik zajedno sa ing. Stjepanom Planičem daje inicijativu za izgradnju planinarskog doma na Kalniku.

Dom je izgrađen i svečano otvoren u nedjelju 23. lipnja 1935. godine. Od tada Kalnik postaje značajno okupljalište planinara i izletnika. Za vrijeme drugog svjetskog rata dom na Kalniku je zatvoren i tijekom vođenih borbi značajnije oštećen. Po završetku rata godine 1947. dom je obnovljen zahvaljujući svestranom angažiranju prof. Branka Jagara, Željka Kržeka, Drage Zajca, Drage Volfa i drugih.

U proljeće 1957. godine započela je rekonstrukcija i izgradnja novog dijela doma po projektima ing. Stjepana Planiča. U tom poslu su se posebno isticali Ivo Pomper, Željko Kržek i Ivo Gerl. Nekoliko godina kasnije 1962. godine dom se dalje uređuje i izgrađuje se cisterna velikog kapaciteta, a u domu se rekonstruira vodovodna mreža. Godine 1970. zahvaljujući tadašnjem pročelniku gospodarske sekcije Emilu Jeliću i drugima nastavljeno je sa rekonstrukcijom doma i uvedeno je centralno grijanje. Do danas dom se dobro održava. Ležaji su raspoređeni djelom u grupnom ležištu, a djelom u zasebnim sobama po dva ležaja.



Dom je 2010. godine obnovljen.



PLANINARSKO DRUŠTVO "KALNIK"
KRIŽEVCI

Slika x Plakat za proslavu 80-godišnjice Planinarskog doma na Kalniku.

²⁷ Hrvoje Miško, „Obnavlja se planinarski dom na Kalniku.“ *Hrvatski planinar* 101(2009) br.12. str. 440.

²⁸ Stjepan Jembrek, „Obnovljen planinarski dom na Kalniku“ *Hrvatski planinar* 102(2010) br. 9. str. 321.



Slika x Planinarski dom na Kalniku (današnji izgled)